

Lätwefchu Awifsz.

60. gada-gabhjums.

Nr. 9.

Dreschdeenâ, 4. (16.) Merzâ.

1881.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, zu Neuhausen pr. Schründen, Kurland. — Ekspedizija Besthorn Iga grahmatu-bohdê Jelgawâ.

Nahditajs: Keisars ir miris! No cefschsemehn. No ahrsemehn. Wisjannatahs jinas. Par Latwefchu draugu zc. Ohtrâ apgabala zc. Seemâ. Utbilbes. Sludinaschanas.

Keisars ir miris!

Schahda nepatihkama, behdu pilna wehsts mums atskaneja Jelgawâ, 2. Merzâ, agri no rihta. Negrivejahm to labpraht usnemt par pateefu, bet — deemschehl — schis ruhktais bikeris bij japeenem par pilnigu, kad pulksten 9ds dabujahm schahdu telegramu:

Pehterburgâ, 1. Merzâ. Keisars schodeen pulksten 4ds un 27 minutes pehz pusdeenas — nomiris.

Tâ nu bij nahzis it newiloht spehrens, kas satreeza wisu eemihneeku firdis, un ašaras riteja pahr dašchu nopectnu waigu. Bet zil wairak nepatihkamu eespaidu un ihguuma pilnas nopuhtas atnesa wehl schi pascha telegrama tahtakahs rindinas, kurâs lasijahm:

Pehterburgâ, 1. Merzâ. Keisaram no Michaila-maneschas us Seemas-pili brauzoht — atgadijahs usbruzeji, Tam zelâ mesdami diwi sprahgstofschahs bumbas. Keisars ir kahjâs eewainohts. Zaur bumbu pahrsprahgšchanu ir weens ofizeeris un diwi kasaki nonahweti, un wairak polizejas-wihru un privat-lauschu eewainoti. — Deewa prahts ir notizis! Tas Wisuwarenaiss muhsu Keisaru Aleksanderu Nikolajewitschu aissauza no scheijenes. Kahdas minutes preeksch mirschanas Keisars baudija swehtu wakarinu.

Kura ustiziga pawalstneeka firds nu nejutihš — to lašoht — to ihštenako peemihlibu, lihdsjeetibu un noscheloscham par sawu aigahjuscho, mihtoto Semes-tehnu! „Deewa prahts ir notizis!“ tâ tur stahw; bet — deemschehl — aridsan besdeewju rohkas pee tam strahdajuschas sawu wella pilno elles-darbu, scho Augsto Dšhwibu pa-ihšinadamas. Schis schauschalu pilnais breefmu-darbs, kâ sinams, gan jau fen bij nodohmahts, un daudsreis ari jau isdarihš, bet bes ka besdeewji buhtu panahkuschu sawu nomehkei, un preeka pilni mehs tad, dširdedami to šau: „Keisars wehl dšhwo!“ ikreis pateizibas pilnahm firdihm pulzejamees Deewa-namôs, tam Wisnaugstakam atnest flawas-upurus par to, ka Winsch sawu rohku turejis issteptu, šargadams Sawu Swaidito. Schodeen turpreti smageem sohleem un apguhtinatahm firdihm tuwojamees saweem Deewa-nameem; jo lai gan tee paschi pulksteni, kâ fenak, ari tagad muhs aizinaja šapulzetees, tomehr minu balsis atskaneja jo fehri un dohbji muhsu ausis, un islikahs, it kâ ari minu škanas — juhtu pilnas atbalsfotohs muhsu behdu nospeestâs firdis. — Deews aizina pee Sewis katru pehz Sawu Tehwa prahta; bet ne-atrohnam wahrduš, un newaram ari fadohmaht, kâ to isfkaidroht, kamdehl ihsti pee schi Augstâ Misgahjeja — negehla rohka! waijadseja paspeht tahdu neleetibu, jo wisi sinam, ka Augstais Melakis Sawâ waldischanas laikâ walstij, tehwsemei un pawalstneেকেem tikai wisu labu gahdajis un drohschi wiseem eenaidneেকেem preti stahjees, nebehdadams par Sewi un Sawu dšhwibu. To ari peerahda Wina istureschanahs pee schi beidsamâ, pret Wimu isdaritâ atentata, par kuru wehl weenâ garakâ telegramâ lasam tâ:

Pehterburgâ, 2. Merzâ. Keisars pehz pabeigtas wakts-parahdes — us kuru Tam schoreis aiseet, kâ dširdams, dašchi gribejuschi norunahht — dewahs us Michaila pili brohktasti. Ap pulksten trihsfeerendel us Zeem, Keisaram mahjâs brauzoht, pee pils-dahrsa fehtas us tilta notifikuscham — atskaneja štipris trohksnis. Keisara Majestetes rati tika tiklab kâ diwi dalâs pahrzirsti. Keisars tuhliť iskahpa un ofizeerim, kas peesteidsahs, fazija: „Es ne-efmu eewainohts, nebihstees; es gribu redseht, kas eewainoti.“ Deemschehl, eewainotu tur guleja wairak: — saldati is pawadoneem, un ari dašchi eerehdni. Keisars kahdam smagi eewainotam kasakam palihdsibu peesuhtidams, eeraudsija weenu no laudihm aplenktu laundari, kas weenâ rohka tureja dulgi, ohtrâ rewolweri. Laundaris ir wehl jauns zilweks, tumšchâ pilsonu uswalkâ, — baltu waigu, gaischeem mateem un it masahm uhsinahm. Keisars peegahja it meerigi pee laundara un rahmi to apluhkojis, pawehleja aissweht. Keisara Majestete nu gribeja eet kahjahm mahjâs. Mezik sohlu pagahjuscham, peepeschi nahza kahds zits jauns zilweks Tam preti, kahdu daiku rohka turedams, kuru tas pazehla gaisâ, un tad ar wisu spehku nosweeda Keisaram pee kahjahm, pee kam notika breefmigs sprahdseens, kâ ka wisi klahtak efofchee tika pasisti gar semi. Wisds apkahrtejôs namôs isbira lohgeem ruhstis, un nami notrihzeja. Kad duhmi bij noschkihrušchees, eeraudsija Keisara Majesteti pee semes gulam. Ap Wimu guleja dauds eewainotu; ari noseedsneeks guleja turpat, bet — ne-eewainohts. Polizeja eespehja tik-ko ispestiht laundari no aiskaitinata lauschu pulka nageem. Keisara Majestete bij smagi eewainohts un bes famanas, un tika eezelts pilsehtas gubernatora kamanâs. Generalis Feodorows nehma Keisaru rohkas un peespeeda Wina bahlo, ašinihm pluhstofcho galwu pee sawahm kruhtihm. Kad Keisars bij Seemas-pili eenests, Wina wahtis apskatotees, tahs israhdijahs breefmigas. Weena kahja bij pawisam šadragata lihds augschlohzeelim, ohtra — lihds pus stilbam; pawehdere bij pawisam usplehsta, un gihmis šaplohfihts. Dakteri weenprahtigi apšpreeda, ka kahju nonemšchana naw eespehjana, un Keisars ne-efoht wairs dšhwotajs. — Lauschu pulki stahweja bailu pilni ap pili; tē us reis ap pulksten trihsfeerendel us Zeem šagrahba dšilas behdu-juhsmas wisus klaht-efofchohs, jo pamasi noslihdeja Keisara karogs lihds kahrts widum us

semi, par sihmi, ka Waldeneeks un Semes-tehws — nomiris! — Tuhlit ari isnahza weens generalis lauschu preekschà un pasludinaja to skumigo notikummu. Laudis, zepures nonehmufchi, scho sinu dsirdoht — pahmeta kruustus. Pulksten 50s swehreja pili esofchee karewi ustizibas-swehrus. Keisaram Aleksanderam III. — Gewainoto starpà, kuru ir kahdu 50, esoft ari weens augstaks polizejas wirfneeks, palkawneeks Dworschezkis. No Keisara pawadoneem esoft weens us weetas bijis nohst un daudsi stipri eewainoti. Laundaris pirms fauzahs par Grasnowu, un teizahs is Wjatkas gubernas; bet wehlafr israhdiyahs, ka winam wahrda Rusakows, un ka pehdejós gadós bijis brihws klaufitajs kalnu-institutà; winsch ir 20 1/2 gadus wezs.

Wehl sino, ka us nelaimes weetas, pehz breesmigà sprahdseena, schur-tur atrastas meefu dalas no nonahweteem kasakeem un zitahm personahm; tapat ari drehbju gabali, lukturu stabi u. t. j. pr. Keisara stalkós isbirufchas lihds 200 ruhtis.

Berlinè schi fina istranzejusti augstus un semus. Keisars Wilhelms to dabujis teateri, daudj printschu klast-buhfchanà, un kaut gan flaità opera tik-lo eefaktusees, — no behdahm pahrneems, tas lihds ar faweem pawadoneem to tuhlit atstahjis. Kreewu fuhnteezibas pili eeradufchees lihds ar keisara adjutantu — wisi ziti sweschu semju fuhnti, lai tur isteiktu sawu noscheloschanu un lihdsjuhribu par Kreewijas behdahm. Ari Wahzijas trohuamantineeks un Bismarks sawus weeteekus tamdeht tur nosuhstijufchi. Us keisara pawehli Berlinè wisi teateri flehgti us trim deenahm. — Us Aleksandera regimentes kasarmas junta uswilka truhwes-slaga; jo nelaitis Kreewu Keisars bij schihs regimentes wirskomandeeris. — Berlinese eedshibotaji wisi lohti fapikufchi par nedarbu Behterburgà, un israhdoht, par to runadami, leelu ihgunnu.

No eekschsemehm.

Behterburga. Keisariškà Augstiba gwardijas un Behterburgas kara-aprinka wirskomandants islaidis wiseem sem wira stahwofcheem kara-pulkeem schahdu deenas-pawehli: „Nahkamo leelo gawenu laika bes atraufchanahs wiseem kriteem kareweem ja-eet pee deewalda, un tamdeht schahba- un wirsofzeereem sawas kompanijas, eskadronas, baterijas un komandas par to jagahda; isnehmumi schini sinà war notikt tikai ihpaschi swarigu eemeslu deht.“ — **Mufsu firmas walstskanzleris,** firts Gortschakows, kas schim brihscham, ka sinams, us-turahs Nizà, esoft tik tahlu atspirdsis, ka us sawu 25-gadu jubileju griboht pahbraukt Behterburgà. Eizeimà, kura mahzellis ir firts Gortschakows, usfahits zaur parakstischanohs falasht naudu preeksch stipendijas dibinaschanas us Gortschakowa wahrdu, 800 rublu katru gadu. — **Awischu sinas** par tautas-aggaismoschanas ministera, walstskretereera Saburowa, atlahpfschanohs esoft pawisam bes pamata.

Keisariškà Augstiba leelstis Aleksajs Aleksandrowitschs 21. Februari no Berlinese pah Parisi aibrauzis us Londoni. Lihds bahnusim leelstisu pawadijis Kreewu fuhntis Saburows lihds ar wiseem fuhnteezibas lohzeekem. — **Leelstisa Nikolaja Nikolajewitscha** pilt isdarita leeliska sahdsiba, zaur to par 10 tuhst. rublu brihantu nosudis. — **Politiska prozese** pret 20 apfuhdseteem drihs gaidama, sem senatora Kennenkampsa preekschfehdeschanas.

Behterburgas Latweeschu labdarischanas beedriba noswineja 19. Februari sawus 3-gadu pastahwefchanas swehtkus. Us scheem swehtkeem bij atnahkufchi kahdi 80 weesi. Swehtku-runu tureja beedribas presidents, hofrahts Kemmika fgs. — Behz tam usfauza augstu laimi Keisara Majestetei un nodseedaja tautas luhgschanu. — Bes tam tureja runas wehl daschi ziti lungi, usfaukdami augstu laimi dascheem beedribas lohzeekem, Nihgas Latweeschu labdarischanas beedribas presidentam un ziteem. — Swehtku meelasts beidsahs 1/21à nakti. — **Uklufcho** laiku pawadija netrauzeta jauka faruna un danzofchanà.

Baltijas domehnu pahwaldé 21. Merzà zaur wairakfshlischanu tiks isdohtas arenté: Rendas muischa ar krohgu, un Rendas Jaunà muischa, Kuldigas aprinki.

Augstais Kungs un Keisars apdahwinajis schahdus amata-wihrus ar fudraba medateem, pee Stanislawa bantes nehajamus, ar wirsrafstu „par usjihribu“: Bringu pagasta-wezako Jahni Jaeger, Zumurdas pag.-wezako Jahni Krastin, Chrglu pag.-fshriweri Tschuibe, Bahnuschu pag.-fshriweri Dahwu Baldgahw, un Bez-Beebalgas pagasta-wezako Zeshabu Kornet, — jau ar ohtru fudraba medali pee Annas bantes nehajamu.

Jelgawas Latweeschu beedriba isfaka firsnigas pateizibas wiseem teem, kas winas usaizinajumam paslausidami, dalibu nehma pee 19. Februara sch. g. fwineeteem swehtkeem. Tapat beedriba flaiji isfaka wisfirsnigako pateizibu teem, — newaredama ifklatram femischi ar rakstu atbildeht, — kas winu peeminetà swehtku-deenà pagohdinaja — waj nu zaur telegramahm jeb fweizinajumeem, is tuwenes un tahkuma. Pee wisa beedriba lihds sawus labwehletajus un draugus, usglabht laipni ari us preekschdeenahm tai lihds schim dahwato ustizibu, kam zaur peenahzigo usdewumu ispildischanu — beedriba mehginahs nahlotné wehl jo labaki peetapt, nekà lihds schim. **Preekschneeziha.**

No Ohsolmuischas (Paulsgnade). Rairaktós lassjahm sinas, ka schini seemà muhsu tehwià schur-tur bakas plohsjufchahs, tà ka pat daschas skohlas scho deht tikufchas flehgtas. Schè waru wehsht, ka

ari pee mums, preeksch un pehz Seemas-swehtkeem, kahdàs peežàs weetas bakas parahdiyahs; trijàs pee behrneem, kuru laimigi isguleja, bet diwàs nomira 2 pusmuhscha wihri. Tik-lo schini sinà bijahm apmeerinati, te atkal bakas eeradahs muhsu pagasta-skohla, tà ka skohleni 26. Januari bij jaraida mahjàs un skohla us pahri nedefahm jaflehds zeeti. Tagad, pehz zeen. aprinka-daktera pahrluhkofchanas, skohla ir atkal walà un mahzibas darbi teel strahdati us preekschu, un no fehrigas nekur wairs naw manams. Rà rahdiyahs, fehriga pee pee-augufcheem bij stip-raka, nekà pee behrneem; jo kaut gan wiswairak behrni firga, tomehr neweens nemira, bet no pee-augufcheem, ka jau teikts, nomira diwi.

B. B.—ky.

Brambergu labdarischanas beedriba fwineja 15. Februari Krohna-Wirzamas Kreewu-Dfirneeku mahjàs sawus pirmohs dibinaschanas swehtkus. Beedribas preekschneeks D. Kaufmana fgs atflahja swehtkus ar runu. Tad runaja J. Straube fgs, Jelgawas Latweeschu beedribas I. wihze-presidents, beedribai daudj laimes wehledams. Weesi bij fapulzejufchees leelà flaità, un pat no ziturenos, ka no Jaun-Sefawas, Naudites, Schkibes, Gezawas, Salgales u. t. j. pr. — **Bez-Swirlaukas skohlotajs** A. Sperthala fgs apfweizinaja beedribu firsnigeem wahrdeem.

Apfweizinaschanas raksti bij atnahkufchi:

- 1) no daschahm tauteetekim is Dohbeles apfahrtnes;
- 2) is Rumbasmuischas no stuhrmara Ernst Janfona fgs;
- 3) is Dohbeles no dascheem Dohbelneekem;
- 4) no daschahm tauteetekim is Rumbeneekem;
- 5) no dascheem tauteescheem is Dohbeles apfaimes;
- 6) is Rligumuischas;
- 7) is Naudites no Hofrata Jana;
- 8) is Leel-Gleijas;
- 9) is Bez-Swirlaukas no kahdeem Swirlauzneekem;
- 10) no kahda tahkumà dshwodama Brambergeescha J. J....

Dfirneeku fainneeks D. Kahrberga fgs, kam par ruhmi japateizahs, usbildinaja sawus weefus mihtem wahrdeem. Bij wifadi jauks wakars.

Lai kuplo Brambergu labdr. beedriba labdaribas darbós!

Behz S.—s.

Tukuma pilsehtas-walde, eewehrodama, ka Tukuma pilsehtas zimil-slimniza beeschi ween pahrpildita, isfludina un dara sinamu lauka-draudschm, ka flimneekus peenems is winahm tik tad, kad eepreeksch tohs peeteiks pilsehtas-waldei, un ta buhs peelaidufi flimneeka peenemfchanu; bet zitadi eesuhstitais flimneeks sawam pagastam us pagasta rehkuru bes schehlastibas tiks atfuhthts atpafat.

Leepajas Latw. labdr. beedriba, ka „B. B.“ sino, esoft usaizinajusti Nihgas Latw. beedr. teatera wadoni, Adolf Allunana fgu, lai Leepojà isrihtotu tschetras latwiskas teatera israhdischanas. Ihsà laika isfludinashoht israhdischanas deenas.

No Merzendorfes zeen. „J. Gich“ fgs mums raksta schahdà wihse: Zau preeksch kahdeem gadeem Merzendorfeeschi ir sawas mahjàs us to lehtako nopufufchi un war, paldeems Deewam, pahrtikufchi dshwoht. Skohlas-namu ir leelkungs schkirkojis. Weetigais skohlotajs dsen skohlu kreetni us preekschu, un ari pasneeds teizami Kreewu walodas mahzibas. Us fadsihwi fshmejotees, zeen. sinotajs

noschello, ka rohnotees daschi krohga mihletaji, kas sawu gohdam pelnito naudinu par daudj danzina us krohga galda.

Weg- un Jaun-Laschu muischas (Alt- un Neu-Lassen), ar Kursemes gubernas-waldes attauschanu, turpmal tiks sauktas par „Alt- und Neu-Tyssenhaus“ muischahm.

Rihga. Dabas-ahrstetawa Sasulauka zaur daktera Bofse nahwi palikusi bes waditaja. Kad schihs eestahdes ihpaschneeze, Hammer kofe, wimu turpmal wairs negrib isnohmaht, bet nodohmajusi to pahrdohht, tad kahdi lungi, kam tahdas teizamas eestahdes pastahweschana ruhj, ir sawa starpa weenojuschees, to ari turpmal ustureht; ja newareschoht ar Hammer kofsi falihgt, tad eetaifschchoht to zita weeta, bet dabas-ahrstetawai newaijagohht just Rihdseneekeem. Schihs leetas tah-lakweschanu esohht usnehmischees fchee lungi: adwokats Döbler, Dr. F. Klöpfel, Dr. W. Holt, kaufmanis Mohr un adwokats Thonagel. Hammer kofe par sawu mineto ihpaschumu prasohht 35 tuhst. rublu. — **Sirgu-sahdsibas** pehdejä laika Rihgä stipri wairojuschahs; tas jau esohht redsams no tam ween, ka schim brihscham pee Rihgas brugu-teesas 22 personas atrohnotees ismekleschanä deht sirgu-sahdsibahm. Lohti janoschellojohht, ka ari fainneeki esohht wimu starpa, kas sawos stakos attaujohht nolikt sagtohs sirgus un negehligi ar teem wehl tirgojotees.

Rihgas Latw. beedriba noswineja 19. Februari sawus 13. gada swebikus. Beedribas preekschneeks teiza swebiktu-runu. Geweh-rojanus wahrdus runajis Leischu firks Gedroye's is Wiknas gubernas, kas preezajees par Latweeschu usplaukschanu pehdejös 20 gadös. B. Dihrika fgs peemineja tautas brahkus Leischös, un wehlejahs, lai tee sako un plaukst — ar mums Latweescheem draudfigi fatildamees. Bij atrahkschi kahdi 12 apfweizinaschanas telegrami: no Lehrpatas Latweeschu studenteem, no 20 Masfawneekem, no Zehsu Latw. beedribas, no Pehterburgas Latw. beedribas, no 5 tauteescheem Stufmands, no kahda tauteescha Abbekumuischa, no 3 tauteescheem Zehsis, no dascheem Lugaseescheem pee Walkas, is Wihlandes no kahda zelineeka — Rihdseneeka, no kahda tauteescha Osä pee Pehterburgas, no 2 tauteescheem Roslawä, un no kahda tauteescha Minskä.

Apfweizinaschanas rakstus bij atfuhrijuschi beedribas gohda-beedri: Kursemes gubernatora fgs, Walkas seminarijas direktors Zimse fgs un dsejneeks G. Dünsberga fgs. Pawafaras un Zeribas beedribas Rihgä, Zelgawas Latw. beedriba, kas ari bij fuhrijusi ihpaschu delegatu, Weetalwas, Behrsones, Ritaures un Zarnikawas labdr. beedribas, un 12 tauteeschi is tuwenes un tahlenes.

Sapulzejes bij labs pulzinsch swebiktu dalibneeku.

No Zehsu aprinka mums raksta par turenas Latweeschu itin labi isglihtotu dschwii preezijas sinas: Latweeschu dschwé, Zehsu aprink, tagad manami fohht us preekschu sperti. Beidsamaja laika te daschas jaunmas fshohlas zeltas un wezas pahrlabotas; daschas fshohlotaju konferenzes noturetats; daschi wezi dscedataju-fohri pazilajuschees un jauni dibinajuschees ar derigeem eestahdijumeem, ka: lasschanas-biblioteku, smalkaku weesibu kohpschanu, jauku teatera israhdischanu; daschös apgabalds pagasta-wezakee fapulzes noturejuschi; krohgi no saweem pra-steem isperinajumeem fahkschi pazeltees par kahrtigalahm un patihkamalahm peemeschanahs weetahm; pagasta-nami tapuschi daudj weetäs labaki un ruhmigaki isbuhweti un ar kohkeem jauki apstahditi; mahjas pazehluschahs ar derigalahm eedalischannahm un ruhmiugu, gaisigu eefscheni, ar dehtu grihdahm un witetahm feenahm; dihsu, upju un zeku malas apstahditas ar daschadeem kohkeem, kuri wiau flittahs istwaikofchanas usfuhz, un kuru lapas lohpeem der par baribu, un malka tohp kurlinaschanai isleetata; grahwji un alas tohp tihritas; zaur labaku lohpu-, ihpaschi gohwju kohpschanu, straidras kuhis, fahk wairaf eenemt par peenu, fweestu un feeru; semju tirgi paplaschinajahs; lauku eedalischana un laufaimneeziba pahrlabojahs; gaisma apspeesch tumfibu un mahuus; apgehrebs un rohntaschanahs leezina par lauzineeku lauzigahs mantas wairofchanahs. Un zil jauki te Latweeschu jaunekki nemahs tizeht, mihleht un zereht, — runas un dscedajumi te pa leelakai dalai tikai ap fcho grohsahs; zil weenprahrtigi daschös apgabalds Latweeschu fahk dschwwoht kohpa fabeedribas; ka wimi usjihrtigi lasahs kohpa us preekschlassichannahm sawas labdarischanas beedribas. Mufsu Zehsu aprinka Latweeschu tagadeja beedroschanahs mums daudj laba leek zereht.

„E. B.“

No Zehsu aprinka. Scha aprinka deenwidus dalä laudihm ir gruhti laiki un daudj behdu. Bakas, tihfus un fcharlaks ir wis-pahrtigi ispletuschahs flimbahs, un reti atrohdahs mahjas, kur schihs flimbahs nebuhtu eegahjuschas. Winas leekahs no rihta pufes nahkam un arween tahlat isplatamees. Lai gan tahs wiswairaf beh-

nus spaida un semé guldina, tomehr netaupa ari stipru, satokschau zilweku, no kureem ari jau laba teefa semes flehpi guldinata. No waldischanas ir stingras pawehles dohtas, ka ja-isturahs; bet flimbahs, nebehdamas pah pawehlehm, dohdahs weenumehr us preekschu. Rihdi schim pastahweja dohtas, ka tam, kam bakas bijuschas, tahs wairs nemetotees; bet nu ir peerahdischanas, ka ohtru reisi bakas guledami — ir nomiruschi. — Waretu gan laudis, nepadohdamees weenigi Deewina fargaschanai, fargatees ari wairaf paschi, jo „fargatees pats, tad ari Deews fargahs“. — Un ne tik ween zaur flimbahm ir laudihm behdas! Deewigan leelu ruhktumu zeesch daudsi — zaur deenischigahs pahritas truhktumu. Muden! dahrgahs labibas deht, un newaredami ari ar naudu zauri speestees, pahrdewa wairaf labibas, nekä bij derigs, dohmadami, ka magafines parahdu gaidihs lihdi nahkscham rudenim. Bet usnahja stingra pawehle no draudfesteefahm, ka wisi magafines parahdi japeedfen. Nu ne-attika nekäs wairaf, ka bij tee beidsamee graudi magafine janowed. Daudsi pat ar maifeem wifu eelika, kas tik mahja atradahs: stenus, kanepes, linufshklas un t. t. Lini wispahrtigi wahji isdewahs, un tee paschi ari maj mafsä. Betnas nekur ne-atrohdahs. Dauds fainneeku naw wehl beiguschu wezahs rentes mafsah, kur tad pawafara lai preeksch jaunahs nem? Ahmuram buhs daudj darba!

„B.“

Dubultös bijis uguns-grehks 19. Februari. Uguns bij iszehlees kaufmana G. Freymana namä, Karls-bahdes eela. Labprahrtigo uguns-dsehseju puhlineem isdewees uguini drihs nomahkt, ka ka tikai weena data no Freymana ihpaschuma aifgahjusi bohjä.

Walmeerä, G. von Begeacka fga weeta, par pilsehtas galwu apstiprinahs lihdsichinigais galwas weerneeks, apteekeris L. Antonius fgs; par galwas weerneeku — pilsehtas-waldes lohzeekis, aprinka-ahrstis A. Gkardta fgs, un par waldes lohzeekli — pilsehtas sekreteeris A. v. Samson-Himmelfierna fgs.

Si Limbascheem raksta „B. W.“: Behdigais atgadijeens ar tirgotaju R. Dambi fshé wifus ir lohti fatrizinajis. Naudas aifdeweji, no bailehm pahraenti, bahschahs nu parahdneekem wifsi sawu naudu atrahdami. Zaur to dascham tirgotajam, kas ar usremtu naudu tirgojahs, nu ar steigchanu japahrdohd preze, lai tik waretu tikt pee naudas. Bet naw flittuma bes labuma. Weens no teem ir, ka pilsehtas eedfihwotaju isglihtotaka data, it ka jau buhtu paredsejusi, kahdi nelabumi zaur naudas aifdohschanu zelahs tirgotajeem, ihfu laiku preeksch tam fapulzejahs us „aifdewu- un taupes-fafes“ dibinashanu, kura ne ween pilsehtneekem, bet laikam ari schi apgabala semneekem nahks par labu. — Sapulze, lihdi statutu apstiprinashanai, eezehla „pagaidu preekschneezibu“, fastahwofschu is trim direktoreem un weena grahmatu-wedeja. Gezelti tika schahdi lungi: apteekeris Kruhse, nohtars Kruhminsch un fabrikants Thiels — par direktoreem, un adwokats Poppenowe par grahmatu-wedeju.

Zarnikawas labdar. beedribas likumi, ka „B. W.“ sinu, apstiprinati no eefschleetu ministerijas. Schim brihscham beedribai par preekschneeku esohht M. Zehkabsohna fgs. Swebtdeen, 22. Februari, beedriba swinejusi sawus pirmohs gada-swebiktu.

Masfawa. Pilsehtas dohmes fapulze 17. Februari nospreeda preeksch 10 zelamahm elementar-fshohlahm ismaksahht 20 tuhst. 900 rublu. Elementar-fshohlu truhkums Masfawa lohti stipri bij manams; jo lihdi schim tur pastahweja 43 elementar-fshohlas, un tomehr pehrnaja gada ruhmes truhkuma deht wajadseja atraidiht 1466 pufenus un meitenes. Rahds pilsehtas padohmneeks pagehreja, lai zehoht 20 jaunmas elementar-fshohlas, aifrahdidams, ka elementar-mahziba esohht jaunekku pamata-mahziba, un pilsehtas dohmei esohht peenahfums, pilnigi aifsiht tautas-fshohlu wajadsibu; jo wairaf fehdeschoht us fshohlas benkeem, jo masaf atradischohht us apfuhdseto benkeem. Scho preekschlikumu attika us nahkscho fapulzi. — **Masfawa** atwehra 19. Februari pirmo studentu-kohpdshwi, kas eetaifita zaur Lepeschina fgu. Schi kohpdshwe aprehkinata preeksch 45 eedfihwneekem. Wina mafsajusi wairaf nekä 100 tuhst. rublu. Preeksch winas ustureschanas Lepeschina fgs noteizis is gadus pa 12 tuhst. rublu.

Saratowas gubernä kahds semneeks Wlinows, kas daudj nodarbojees ar mekanikas darbeem, ir isgudrojis maschini, kas, brauzohht, apafsch riteneem pati no fewis isflahjohht dselssleedes, ka ka tagad ari bes dselzeta — wifur wareschoht braukt pa dselssleedehm. Ismehginajums, kas notizis Wolskä, Saratowas gubernatora un daschu inscheneeru flahsbuhshanä, israhdijs, ka Wlinowa isgudrojums teefscham derigs. — Wlinows us sawu isgudrojumu jau dabujis priwilegiju us 10 gadeem. — Tagad Wlinowu gaidohht Pehterburgä, kur

griboht list taišht wina isgudrotōhs ratus, preešch brauffchanas pa turenēs eelahm.

Odešā dabuta drohšcha sīna, ka Dschafaras pilšehtā, Mesopotamijā (Mas-Asijā), zilweku mehriš parahdijees. Lihds 15. Febru- arim jau 4 perfonas bijušchas nomirušchas.

No ahrsemehm.

Wahzija. Bismarls, kas agrak nemas nenahza walšts-fapulzē un nenehma dalibu pee tautas-weetneeku spreedumeem, tagad tur ešohť redsams beeshi ween. Wīnšch turoht runas par daschdaschadeem jau- tajumeem, un tas buhtu ti pareisi, ja til wīnšch par daudš aši tanis ne-aifkertu daschus no tautas-weetneeku pulka wihreem. Zaur tam, ka wīnšch eeradis tā flaki dohmaht, iszetotees daudš nopeetnu stihdu starp winu un aifkertajeem tautas-weetneekeem, un tas teescham apšpreešcha- mai leetai daudš wairak flahde, nekā dara labu; jo fur daudš-mas weenprahiba walda, tur tahs leetas mehds noraisitees daudš ahtrak un glumak, nekā tur, fur tee prahiti stihwejahs weens pret ohtru — nepa- dohdamees un ne-atlaisdamees. — **Wahzu firmas kaisars Wil- helms**, lai waretu katras semes weesi faemnt peenahkofschā walšts mun- deerā, šawa dehla-dehla lahsu-deenā pahgehrbees fesch padšmit rei- saš! — **Kultus-ministeris Putkamers** usnehmees pagaidahm eefsch- leetu ministerijas wadišchanu — no amata atkahpufschā grahfa Gulen- burga weetā.

Anglija. Transwahle Angkeem nu drihs buhs meers; jo, kā sīno, tad abi, tillab Angli, kā Transwahleeshi, ilgojahs pehz tam. Angli peenem pilniigi Transwahleeshu pagehrejūmus, un tā tad Trans- wahleeshi dabu atpakal šawu patstahwibu un stahw til wehl wahrda pehz sem Anglu wirswaldibas. Aši sīno, ka Afganistanā Angli no- dohmā dohteēs pilnā meerā. Wīš tas peerahda, ka Angkeem nodohms — rohkas tureht swabadas preešch austruma jautajuma, lai tur wa- retu wajjadšigā brihdi runahť nopeetnu wahrdu, kam buhtu spēhka deewšgan, ka Turzija un wehl kahdas žitas walšts us tam klaufitohs. Tāpat ari Kreewijai bij gan tas pats eemešlis, kamdeht pasteidsa til drihs nobeigt šawas šarunas ar Rihnu — Kuldišas leetā; jo ir Kreew- wija tagad greesch šawu eewehribu — ihpahšchi un wišnopeetnaki us austruma jautajumu. Kreewija, kā no wīša paredsams, laikam gan ees rohku-rohkā ar Angliju — austruma jautajuma išschkiršchanas leetā. — **Šhru leeta wehl naw** išschkirta, un tamdeht ari Šhri — wehl naw apmeerinati. Tautas-weetneeku šapulzē Šhreem šmalli jašaragahs pazelt balšis par šawu leetu; til drihs to dara, teel apšaukti, un ja us wahrda neklaufa, tad — waj israida preešch tahs deenas is šapulzes, jeb ari — pehz jaunā špaidu-lituma, kas nupat isdohts preešch ne- meerigajeem Šhreem — tohs apzeetina. Nupat ar diwi Šhru tautas- weetneekeem tā notizis: weens tizis israidihš is šapulzes un ohtru no- dohmā eespohštihť krahtinā. Kad Anglija šahš klaufitees us Šhru nopeetnahm balšim un winu leetu eewehrohs un labohs, wehl nemas naw noredsams.

Franzija. Pret Greekeem, kā noredsams, Franzija beidsamās deenas rahda naida prahtu, jo wina aisleegufi iswest kara-eerohtšchus is Franzijas us Greekiju; wina pahrmellē fugus, kas nodohmā dohteēs us Greekiju, un ja tanis atrohd eerohtšchus, tohs atnem. Tas gan nepeeklahťohs Franzijat, jo eeshakumā ta gumdija Greekiju us preteštibu pret Turziju un pati peefohlija tai kara-eerohtšchus, un tagad — ta- gad nelauj ne nopirktohs eerohtšchus iswest no privat-personahm is ša- wahm rohbešchahm. Rahda dala Franzijai tagad to leegt, fur karšch wehl naw kahjās. Žita leeta buhtu, kad karšch jau buhtu eeshahžees un Franzija buhtu isfludinajufi, ka wina ne-ees ne pa weenam, ne pa ohtram; tad, šinams, tad Franzijai tas buhtu gan jaleeds, jo žitadi wina laustu šawu neutraliteti. Bet kad Franzija tagad to dara, tad tas tilkai aishrahda, kā jau šazihš, us wīnas naida prahtu pret Gree- kiju. Kur eemešlis preešch tahda prahta buhtu meklejams, naw šinams.

Italija. Škijas šalā (pee Neapeles) nupat bijufi semes-trihze- šchana; lihds 200 namu šagahšufchees un daudš pa datai šapohštiti. Nonahweti ešohť kahdi 70 zilweki; gruhti eewainoti 32.

Turzija. Leelwalšts bij Turzijai peeprašijušchas, lai tak šakoht, žil wina ihsti nodohmajohť doht Greekijai, ka lai no tam waretu no- šwehret, waj Turzija teescham usluhko Berlines konferenzes nospreedu- mus par behrnu-špehli. Tagad nu redsams, ka tas pateesi tā; jo Turzija us leelwalštju peeprašijumu atbildejufi, lai wīnas papreešch tai pašmojohť, žil takš tahs griboht pahrgrohštihť Berlines konferenzes spreedumus, tad ween wina til šinašohť pateikt, žil daudš jeb waj šo wareschoht atnešt Greekijai. Šinams, ka leelwalšts nedohs tahdu at- bldi; wīnas usluhkohs Turziju par neglahbjamu un nelabojamu, un

newarehs tamdeht Greekiju wairs attureht no kara ar — Turziju. Tā tad dohmajams, ka ar sneega no-eeschanu — aisees ari lihdsā miš- lais meerinšch is Balkana pušfalas.

Seemel-Amerika. Jaunais presidents Dschems Abrams Gar- fjelds 20. Februari (4. Merzā) tizis eewesšis šawā amatā, Wešchitto- nas waldbas-namā. Pee tam bijušchi klahť daudš augštu amata-wihru; to starpā ari wezais presidents Heijes un šweeschu walštju suhtni. Šchihš augstahs šapulzes preešchā jaunais presidents šwehrejis šawus amata-swehrus, un tad — pehz pastahwofschā eeraduma — turejis runu, furā wišpahriigi isteizis šawas nahkofschahs waldbas programu. Šhpahšchi šwaru jaunais presidents lizis us škohlas-buhschanu; teizis, ka wajjagoht wairak nekā lihds šchim ruhpetees par Mehgeru behrnu škohlošchanu u. t. j. pr.

Wišjaunatahs šinas.

Želgawā, 3. Merzā. Wakar wīšas šcheijenes basnizās tika truh- wes-deemkafpošchanas noturetas. Basnizās bij pilnin pilnas lauschu. Wišu širdis bij dšili aishrahbtas no behdahm par šawu širdsmihkoto Se- mes-tehwu, kas tā peepeshi isbeidšis Šawu, preešch mums til ne-isteizami dahrgo dšihwibu — zaur bešdeewju rohlahm. Wakarā šapulzejahs wīš šcheijenes eerehdni basnizās, ustizibas-swehrus šwehret šawam tagadejam Keisaram Aleksanderam III. un Trohamantineekam Nikolajam Aleksan- drowiščam. Šchodeen, pulštēn 12ds pušdeenā, šwehreja wīš žiti šchei- jenes pilsoni. — Kareimi noswehreja 2. Merzā, pehzpušdeenā.

Par Latweeschu draugu beedribas wahrdu.

(Lahšts Latw. dr. beedr. gada-šapulzē 1880.)

Dasch labs šchinis gaddš brihnižees un peedaufijees, gudrojis un špreedis, runajis un rakštijis par to, ka Latweeschu draugu beedribai latwīštkis žitads wahrdš, nekā wahžis. Dasch labs teepjahs wīnu šaukt par Latweeschu literarišku beedribu, jeb par Latwīšku literarišku beedribu.

Taišniba, ka wahžis wīna no pašcha pirmā gala nosaukta: lettisch-literarische Gesellschaft, un latwīštkis no pašcha pirmā gala žitadi, prohti: Latweeschu draugu beedriba. Bet kapehž? Semkohpis (1879. Nr. 50.) šaka, eemešlis ešohť „nepašištamš“ (Lat- weetim bij šakata: nesnamš). Man rahdahš tapehž, ka pirmā šahrtā tas Wahzu nosaukums gruhti tulkojams. Kad šchodeen mehžina ša- žiht: Latweeschu literariška beedriba, tad tas ir greiši tulkohts un gaušchi pahprohtams. Jo „Latweeschu“ beedriba takšchu buhs beedriba, furas lohžekti — ja ne it wīš, tomehr leelu-leelā dala no Lat- weeschu žilts. Bet Latweeschu draugu beedribas lohžekti šchodeen wehl šawā leelakā dala ir no Wahzu žilts, un puššimts gadu atpakal gan neweena Latweeschu lohžekta starpā nebij. Kā tad wīnu wareja no- šaukt par „Latweeschu“ literarišku beedribu. Tas til tad buhtu warejis notikt, kad tee beedribas tehwi jau buhtu bijušchi aishnemti no ta Bahbeles gara, kas šchodeen pee mums walodas šajauž, ka paleef šchehl štatotees un klaufotees. Un wehl: Latweeschu literariška beedriba nošimē Latweeschu beedribu, kas gar kahdu nekahdu litera- turu, gar kahdu nekahdu rakstneezibu jeb grahmatneezibu darbojahs, bet waj ta ir Latweeschu pašchu rakstneeziba jeb grahmatneeziba, to is tahda nosaukuma ne buht newar šinaht. Tad teescham tahdu greišu un tulšchu nosaukumu tee beedribas tehwi newareja želt.

Waj nu kasfin buhtu bijis šakata, jeb waj waretu šazihť: Latwīška literariška beedriba? Tē Latweetim gandrihs buhtu ja- špreešch, kā es weenreis dširdeju špreešcham: tas ir dumji runahťs un dulli šaprastš. Prohti tas Wahzu nosaukums lettisch-literarische Ge- sellschaft tā pehz šchi laikā jaunahš mohdes buhtu gan pahrzeltš, bet ne dohmaht nebuhtu tulkohts. Jo kas ir lettisch-literarische Gesell- schaft, to Wahzu walodas prateis tuhliť war šafinaht, prohti ta ir beedriba, kas darbojahs ar Latweeschu walodu, grahmatahm, rakst- neezibu. Bet Latweetis no „latwīškas literariškas beedribas“ šawu muhšchu newar nomaniht, kas ta tahda, lai ari wīnam to pawehl, kas pawehledams. Jo „latwīška literariška beedriba“ ir un paleef lat- wīška beedriba, un tāpat ari literariška beedriba, bet muhšcham ne let- tisch-literarišch, tāpat kā rohmīška katolīška basniza, ja kahds tā us- nemtu runahť, ir rohmīška basniza un ari katolīška basniza, bet muh- šcham nebuhtu tas pats, šo Wahzi šauž: rōmīsch-katolische Kirche, jo- tas nosaukums Wahzu walodā šaweeno diwi leetas, ka paleef weena, un tas nepareisi usnemtis jeb ušteeptis nosaukums Latweeschu walodā šchir weenu leetu, ka paleef diwi. Ar šinu Wahzu walodā rahdahš šaliktš wahrdš (leež wehrā to šrihpīnu): rōmīsch-katolische Kirche, t. i. draudse ar šawadu katolu tizibu, jeb lettisch-literarische Gesellschaft.

t. i. beedriba, kas ar ihpafchu (Latweefchu) rakstneezibu darbojās. Latweefchu waloda to pašču leetu gan ari spēhs nostihmet, bet ne ar teem tahdeem lihdsfekteem, kā Bahzu waloda, jo katrai walodai ir fawada daba un fawads tikums, ko tee ne-isschir, kas tikai wahrdu no wahrda pahrzet, bet ne tulko, un rahda, ka ne Bahzu walodas, ne Latweefchu walodas garu nenoproht.

Tad es spreeschu, ka Latweefchu draugu beedribas tehwi naw usgahjuschi, naw sinajuschu ihsti un riktigi tulkohst lettisch-literarische Gesellschaft, jo te ne tik ween ta riktiguma, bet ari ta ihfuma wajaga, un tas ihfais un riktigais nosaukums lihds scho baltu deenu naw isgudrohts, jo „Latweefchu literariska beedriba“ un „Latwiska literariska beedriba“ gan buhtu ihfi deewsgan, bet naw riktigi, un zita kahda nosaukschana buhtu warbuht riktiga, bet naw ihfa deewsgan.

Tad tee tehwi fawadu nosaukumu zehlfuschi, kas to rakstneezibu jeb grahinatneezibu pawisam pamet pee malas, un wairaf rahda to prahtu un padohmu, ar ko tee beedribas zehleji un lohzecki fawu darbu pee Latweefchu rakstneezibas ir usnehmuschi un kohpuschi. Prohti tee gribejuschi ar drauga prahtu un ar drauga padohmu Latweefchu tautai palihga nahst pee walodas un gara isdibinaschanas un uskohpschanas. Un tas „Latweefchu draugu“ wahrds kriht jo labi, kad tee beedribas zehleji un lohzecki no eefahkuma wisi bijuschu no zitas, ne no Latweefchu zilts. Un ka teem nebijiis ne naidigs skauga-, bet nowehligs drauga prahts us Latweefcheem, to zilweks ir negribedams gan waretu tizeht, jo takfchu newar useet, kahds labums Wahzeem waretu atleht no Latweefchu walodas un rakstneezibas ismekleschanas un kohpschanas. Es gan sinu, ka schodeen un jau labu laizinu nesapraschas waj stihdus zehleji un rihditaji muhsu semes laudihm stahsta stahdidami, ka Wahzi Latweefchus skauschoht, nihstoht un griboht isnihdeht, un ka ari Latweefchu draugu beedriba warbuht pati Latweefchu walodu un rakstneezibu famaitajohst. Gudri zilweki spreedihs ne pehz eeteifschanas, bet pehz tam, ko reds ar azihm un ko tur ar rohkahm. Latweefchu draugu beedriba gan pati negribehs fewi un fawus darbus paleelihst un tenzinahst, lai paschi tee darbi tenzinajahs, un lai ziti, kam patihst, pehz fakama-wahrda paschi fawu asti zila, kas schkeet wairaf par Latweefchu walodu un rakstneezibu lihds schim publejusches; bet tohs tehws gan drihstetum flaweht, un peeclahjahs pee schihis reifas apleezinahst, ka pehz tahs runas, ar ko wezais Ischikiles mahzitajs Brochusens pirmo Latw. draugu sapulzi latwifkis apfweizinjais, un kas pirmā magasinas burtinze ir nodrukata, — ka weza Stendera gars un ta pati mihlestiba, kas weza Stendera firdi us Latweefcheem safildija, waldijuschu spehziigi eefsch tahm Latweefchu draugu beedribas zehleju firdihm.

Un kadeht lai schodeen to Latweefchu draugu wahrdu atmetam, kad tas pussimts gadus un ilgati stahwejis? Waj tadeht, lai to faiti pahrraujam, kas tohs kreetnahohs no abejahm tautahm, kas muhsu semē miht, lihds schim ir faweenojusi? Jeb waj tadeht, ka schodeen labs pulzinisch dsimuschu Latweefchu tai Latweefchu draugu beedriba eestahjuschi? Waj tee fawas paschu tautas draugi negrib buht? Waj tad nu Latweetis, kam isdeweess us augstaku mahzibas palahpeni pazeltees, waj skolmeistera, waj zita kahda amatā, waj tad tahds nedrihstetu par Latweefchu draugu nosauktees un newaretu buht fawu brahfu walodas un rakstneezibas kohpejs?

Likums it nekahds mums to Latweefchu draugu wahrdu ne-aisleegs un ne-atnems, kad tas ar labu sinu 50 gadus jau stahwejis. Likums nekahds mums ari zitu wahrdu ne-usteeps un ne-usspeedihs, un ne tik tas ne-isdohsees, kad tas usteepjamais nosaukums nepeepafs pee Latweefchu mehles un walodas. Walodas leetas jar pawehli un ar waru it neta newar padariht. Tautai newar usspeest, lai kahdu wahrdu pehz leetas gribas tā waj tā faproht. Kad buhs labs gaisch wahrds, tad fapratihis un usnems, bet kad buhs tumisch jeb greiss, tad nesapratihis jeb pahrratihis un ne-usnems, lihds kamehr prahts nebuhs apjuzis.

Tad drihstefim gan wehl fawas beedribas wezo gohda-wahrdu aistahweht.

A. Wielenstein.

Dhtra apgabala lauffaimneezibas kongressis Mihgā.

(Stat. Semf. Zun fainm. peelikumā, pee Latw. W. Nr. 7.)

U kongressi bij fawus deputatus jeb aistahwus suhtijuschas: Widsemes wispahrderiga beedriba (is Tehrpataš), Baltijas meškohpeju beedriba, Mihgas dahrsneezibas beedriba, Deenwidus-Widsemes lauffaimneezibas beedriba, Mihgas aprinka bischkoheju fapulze, Ruhjenes lauffaimneezibas beedriba, Behnawas-Wilandes Bahzu lauffaimneezibas beedriba, Wilandes Zgaunu lauffaimneezibas beedriba, Tehrpates

Zgaunu lauffaimneezibas beedriba, Werowas lauffaimneezibas beedriba; tad aistahwi no 9 Kursemes, 3 Kaunas, 2 Wilnas un 2 Witebskas gubernu beedribahm; bes tam te bij domehnu ministerijas 2 representanti, geheimrahti barons Lode un Peterfon Egi, Baltijas domehnu pahrwaldes preefshneeks un daschadu zitu scheijenes eestahdu weetneeki. Kongressā bij pawisam kahdi 80 lohzecki, un bes tam kahdi 40—50 weefi. Is Grodnas gubernas neweena beedriba nebij weetneeku suhtijusi.

Jautajeenus nehma tai kahretiba, ka programā usfihmeti. Preefch katra jautajeena preefcha zelschanas bij ewehleti ihpafchi referenti, kas lai jautajeenus isfklaidrotu.

1. jautajeens: par baribas sahtu audsinaschanu, mehflu wairoschanas un bagatakas labibas raschas panahfschanas sinā. Referents: barons v. Behr Egs, is Titelmindes.

Referents wispirms dewa pahrslatu par lauffaimneezibas weschanu kongressa apgabala. Schoht trijada: Zgaunds un Leifchōs, fahdschu deht, laukti esohst schnohrs fadaliti; Witebskas gubernā waldohst kohpfaimneeziba, un Latwija — pilnigi schkirtās, fawrup stahwoschās faimneezibas. Schi pehdejā esohst weenigi pareisā, derigā. Ka tas tā, to peerahdoht lauffaimneezibas stahwofkis schinis datās. Tadeht preefch baribas sahtu audsinaschanas Kursemes un Widsemes gubernās nekahdu pahrgrohsjumu tagadejā lauffaimneezibas weschana ne-esohst wajadfigs, bet gan tanis gubernās, kur wehl schnohru faimneeziba. Kohpfaimneeziba turpreti esohst pawisam nederiga un buhschoht muhschigs kaweklis lauffaimneezibas usplaufschanai. Preefch lauffaimneezibas weizinaschanas referents ihpafchi eeteiza aprinku- waj nowadu lauffaimneezibas beedribas. Winahm jafastahw is leel- un masgrunteekem, lai schee no pirmajeem waretu ko mahzitees. Pahw wisahm tahdahm lauku-beedribahm wajadsetu buht weenai zentral-beedribai, deht wisu beedribu intreschu aistahweschanas un sinu fawahfschanas. No zeenijamas puses, un ari no Zgaunu lauffaimneezibas beedribahm gan tapusi isfazita wehleschanahs, ka deretu tureht agronomus (mahzitus semkohpjus), deht masgrunteeku pamahzischanas wimu lauffaimneezibas buhschana, bet schi wehleschanahs ne-atradusi komissija peekriteju.

2. jautajeens: par materialu faimneezibas ehku buhwē, un par wimu apdrohschinaschanu pret uguni. Referents: v. Samfona Egs, no Urbsmuischas.

Runatajs fawas dohmas fawilla schahdās resoluzijas jeb noteikumds: tagadejahs rijas atmetamas; skolhas- un pagasta-nami jabuhwē is zeeta materiala un ar buhw-likumu ewehroschanu, wisam pagastam par preefchshimi; waldiba jaluhds, lai fahdschahm dohd buhw-likumus; starp ehlahm jastahda kohsti, kas dsirksteles notur; jaluhds waldiba, lai fawstarpigahm uguns-beedribahm atlaisch nodohschanu malfaschanu, kas tagad 3/4 procentes istaisohst.

3. jautajeens: par lauffaimneezibas maschinu fabrikeem eefschsemē. Referents: Gāthgens Egs.

Referents isfklaidroja, ka, zil dshwē ewehrohts, maschines is scheijenes fabrikeem ne buht newarohst lihdsnatees ahrsenu fabrikateem. Weenlahrt, schē tohpohst flitts materials leetahts, un tad ohtlahrt, pats darbs esohst daudj flittaks. Fabrikōs nepeeteekoht, kad meisteri ir labi leetas prateji, bet ari strahdneekem wajagohst buht weiklem mahfleneekem fawā darbā. Un tahdu strahdneeku schē ne-esohst. Tadeht wajagohst gahdaht, ka krohnis atlaihtu tulli par eewedamahm lauffaimneezibas maschinehm lihds 10 sirgu-spehku leelumā.

Schim preefchlikumam radahs daudj pretineeku. Technikis Thomfona Egs fazija, ka schis taisohst maschines, kas lehtakas nekā ahrsenu fabrikati, un ne buht ari ne flittakas. Dselszeta wirs-inscheneeris Banderā Egs leezinaja, ka dselszetu maschines, kas Masfawā tohpohst taishtas, ne buht ne-esohst isfshiramas no ahrsenu maschinehm, un tadeht newarohst wis faziht, ka ahrsenu fabrikati arweenu labaki, nekā scheijenes. Landrahts von Hagemeisterā Egs aprahdija, ka zaur tullehm muhsu maschinu fabrikeem jau tagad esohst wairaf jazeefsch, nekā ahrsenu, jo ahrsenu maschines tohpohst ewestas waj nu pawisam bes tullees, waj ari pret kohsti semu tulli; turpreti eefschsemes fabrikeem jau par materialu, dselli, kuru winas eewed preefch isstrahdashanas, jamakā kohsti grubta tulle. Tadeht, ja griboht pee mums maschinu fabrikaziju weizinahst, wispirms wajadsetu tulli par dselli atzelt. Kad tomehr ne-esohst gaidams, ka krohnis scho tulli atzelschoht, tad wismasakais ari nederetu ahrsemes maschines bes tullees ewest, eefschsemes fabrikeem par skahdi. — Gruschewski Egs, is Wilnas gub., proponeereja isrihkoht, tā ka ahrsemes, wezu, nobruhketu maschinu istahdi, pee kurahm wislabaki israhditohs flittu maschinu truh-

kumi. — Detingena lgs lita preekshä, fcho jautajeenu, kas, ka redsams, wehl ne buht ne-efoht gruntigi pahrspreests, noraidiht atpakal pee komisijas, dehl pilnigakas pahrspreeshanas un isskhrshanas. Sapulze tam preekrita.

4. jautajeens: par labu fehllu eeguhshanu. Referents: politchnikas profefors Thoms lgs.

Behz Thoms lga dohmahm, weenigais lihdslekts, labu fehllu eegahdatees, efoht fehllu kontrol-stanzijas. Behdejä laika tahdas efoht zilur jau dauds weetäs eetaifitas, un strahdajohht ar leelu fexmi. No 1878. gada ari Mihgas politchnika efoht tahda kontrol-stanzija, bet wina atrohdohht wehl mas zeenitaju, jo no mineta laika lihdi schim efoht tika kahdas 80 prohwees ispehtitas. Pee skunstigeem mehslleem turpreti ta leeta shawohht pawisam zitadi. Tahdu skaits, kas sawu prezi leefoht ispehtit, tophoht gadu no gada leelaks: 1877/78. g. tikufchi 123 tuhft. pudu ispehtiti, un 1880/81. g. — jan 460 tuhft. pudu. Jit leels swars kontrol-stanzijahm, to redsoht no tam, ka Wahzijä, fur tahdas stanzijas jo plaschi darbä, ahsolina fehlläs wehl tik kahdas 3—5 proz. nefahlu atrohnabs; pee mums turpreti lihdi 20 proz. Tadeht efoht wehlejams, ka pee mums jo waitrak tahdu kontrol-stanziju eetaifitu, fur fehllu tihribu un dihdselibu waretu list ismekleht, un ka lauffaimneeziabas beedribas nospreestu gohda-algas par tihrahm un lahahm fehllahm.

5. jautajeens: par darba-sirgu fugas pahrlabofchanu. Referents: politchnikas profefors Dr. Wolffa lgs.

Wolffa lgs eewehrojts, ka kongresa apgabala darba-sirgi deewsgan wahji. — isnemohht tika kahdus apriktus Widsemé, fur sirgu fuga pahrlabota zaur Torgeles fehwnizu. Sirgu nekretniba nahfoht no tam, ka semneeeem wehl truhktoht praftchanas par to, us fo jaskatahs pee sirgu audsfnaschanas, un kahdahm formahm ihpaschi firgam wajagohht buht, lai winsch deretu leetaschanas noluhkam. Wianu nepraftchana efoht redsama ari no tam, ka tee sflittus, un pat neweseligus ehrtelus leetajohht preeksh waisfoshanas; tapat nederohht tuwu radu efofchus firgus pahrotees. Sirgu ganibas palefoht bes kahdas usraudsibas schini fina. Kohi leela shahde labai fugai noteefoht zaur pahruleefahm sirgu sahdsibahm, jo sagti mehdoht wislabakohs un waisflai derigakohs ismekletees, ta ka tad tika wahjakee un nederigakee palefoht. Tadeht efoht wehlejams, ka ihpaschi nosafamöds nowadöds, ja eespehjams, katras lauffaimneeziabas beedribas apgabala taptu eezeltas komisijas is gruntneeeem, ar to usdewumu, ka wurahm noteiktä laika wisi sawa nowada ehrteli, kas masafais 1 gadu wezi, ja-apflata, un tee no teem, kas waisfoshanai nederigi, bes shehlastibas tuhli jaleek ruhniht. Tahlak efoht jagahda wehl par kahdu fehwnizu eetaifshanu, is kurahm lauffaimneeki waretu dabuht kretnus ehrtelus preeksh waisfoshanas. Strahpe par sirgu sahdsibu efoht pa-asinama ta, ka saglim nebuhtu wairs nekahda aprehkna, ar sirgu sahdsibu nodarbotees.

Wilandes Igaunu lauffaimneeziabas beedribas preekshneeks, „Sakalas“ redaktors, Jacobsona lgs, nolastija rakstu, kurä bij isskaidrohts, ka Torgeles fehwniza, kas muishneeziabai no krohua dohta, dehl Baltijas darba-sirgu fugas pahrlabofchanas, gandrihs nekahda labuma semei nenefoht, jo tee lungi, kuru wadischanai schi fehwnize ustizeta, kohi mas ruhpejotees par wianu; reisi wian mehginohht ar weenu fugu, tad atkal ar ohtru; reis par dahrgu naudu eewedufchi Ardenu fugu, tad to atkal ahmetufchi, jo israhdijees, ka Ardenu firgä gan efoht kahdas 160 mahrz. smagaks, neka Igaunu firgä, bet smagums willshana tomehr palefoht schim ar 10 pudeem pakal. Tadeht efoht wehlejams, ka turpmak komisija, kurai fehwniza jawada, fastahwetu is 7 lohjekem: 1 domehnu waldes-, 3 muishneeku beedribu- un 3 Igaunu lauffaimneeziabas beedribu weetneeem.

Beidsoht Jacobsona lgs fazija, ka schis ne buht negribejis kahdu pahremetumu issfaziht, bet tik fehwnizu pahargahht no nepareisbahm. — Us to v. Samsona lgs atbildeja, ka, ja no nepareisbahm griboht issfargatees, tad fehwnizas wadischanaja-atstahj lihdschimigeem lungeem, jo teem efoht jau peedshwojumi, — tee finoht, kas nederigs, un tadeht ari sfnaschoht turpmak no teem issfargatees. Jaun-eewehletem waitadsefoht no jauna fahft mehginahht, un ta tad darischoht tahdas paschas nepareisibas, ka pirmajee pirmä laika.

Sapulze peenehma profefora Wolffa resoluzijas bes kahdeem pahrgrohsjumeem, atraididama Jacobsona preekshlikumu, „ka pee kongresa kompetenzes nepeederofchu, un ari leetiski neklahjigu (unangemessen)“.

6. jautajeens: par leellohpu fugas pahrlabofchanu. Referents: Rosenpflanzera lgs.

Rosenpflanzera lgs aprahdija, ka Baltijas leellohpu fuga ir dabas fuga, un tadeht kohi nekretna; wina warohht pahrlabota tapt tika zaur pahrofchanu ar fwefchu semju fugahm, tahdahm, kas schejnees gaisu panesf. Tadeht winsch proponeerefoht, ka taptu eegahdati pagasta bulki, un ka pahrlabotu fugu lohpi istahdes taptu krohneti ar gohda-algahm, par kurahm domehnu waldei un lauffaimneeziabas beedribahm jagahda. Tapat domehnu waldei jagahda par labeem waitfläs lohpeem.

Sapulze peenehma fcho preekshlikumu bes kahdas tahfakas debates. (Turpmak wehl.)

Seemä.

1. Dabas-mahte duseht gahja, Linabs baltä willainé; Sawus behrnus ta aplahja Sameem spahrneem mihligi.
2. Lai dusf faldi seemas-shahdi, Mihki fegti — glabati, Kamehr dseemas, faules-stari Wianus mohdih — feltiti.
3. Tapat mums, kad dshwoht beigfim, Ar buhs duseht jadohdahs; Bet tad meh is lapa steigfim, — Kad muhs Kristus mohdinahs.

M. Seminsky.

Atbildes.

- P. B. G.:** Semtohpibas padohmus lassheet; zitu ne.
- P. B. G.:** Lohdu Lintera bildes dehl apwaizatees Latw. Aw. ehppebizija, Jelgawä, pee Besthornä lga. Suhju wehleschanohs ne buht ne-efam aismierischi. Paldeems par peefshihumu!
- E. G.:** Raw labi, kad buhstgauram 90 bruhstes; bet mums schheet, ka tahs 90 jaunawinas ari nebuhs ustizamäs.
- E. R.:** Nosheshojam, ka firojums par kretno Jami Kleinbergi ir nosedojees.
- Johu pshrejäm:** Lai shahstisch ari lohziäs, tomehr nebuhs deewsgan eewehrojams.
- „! ? — M. M.“:** Kas litahs buht derigs, to noshtihjam drukatawä. Bar apshohlijumu pateizamees.
- G. P.:** Paldeems! Labi! Lai Deems Suhf shewti — tahkumä.

Latw. Aw. redaktors: J. Weide.

Sludinafchanas.

Sludinafchana.

Wiseem, lam kas sfnahht peenahlahs, Ahsupes pagasta-waldischana zaur fcho sfnamuhara, ka schi gada refaktshanas liste preeksh Ahupes-Waribas-Dshru pagasta fastahdita un preeksh katra eestahshanas lihdi 15. Aprillim f. g. schi ir uilita. Ista fchanas un wainas, kas warobuht minetas listes atrahstohs, ir wehslakais lihdi augshajam termnam, dehl pahrlabofchanas, ja peerahda, jo pehz schi terminu, ka lara-deensta likuma 117. art. nosaka, tahdas peemehshanas par wainahm jeh illaifshanaahm wairs neiks eewehrotas.

Ahsupes pagasta-waldischana, 13. Februari 1881.
 (N. 11.) Pag.-wez.: Ehr. Sehnert.
 (S. W.) Pag.-wez.: J. Wolkrath.

Johdes pagasta-teeşa usajizina zaur fcho wifus, kureem kahdas likumigas eerinas pret to zelamas buhtu, ka pee Seel-Gezwä was pagasta peederige laulatee laudis Jehkabs un Greeta Mahful — pee schi pagastä peederigo laulato kauschu Wahrtina un Gihes Stahl, Meshä-kata fainneeka dehlu, Jehlabu, tagad 9 1/2 gad. wezu, ista weeniga dehla weeta par audseki (Adoptiv-sohn) peenem, schahdas eerinas lihdi 12. Merzäm f. g., preeksh puzdeenas, pee schihis pagasta-teeşas peenest. Behz ta terminu nekahdas pretrunäs wairs nepeenens, bet schi adoptazija us Baltijas primawilummu 185. § grunti tiks apstiprinata.

Johde, 7. Februari 1881.
 (N. 16.) Preekshshchd.: J. Winze.
 (S. W.) Teeş.-skr.: G. Johrup.

Wifä tee, lam kahdas taiinas parahdu praftshanas pee — no pee Buses pagasta peerafsitä, nomiruschä Snitera

Andreja Sternberga

mantibas buhtu, teel no Buses pagastä-teeşas usajizinati, 26. Merzä f. g., kuresch par weenigo iskehshanas-terminu nolitts, schait meldetees, jo wehslak nepeenäs wairs neiks klanfhts. Tapat teel wifä tee usajizinati, kas nelaitim to parahda palikuschi buhtu, sawus parahbus lihdi minetam terminam schait eemafahht, jo zitadi tee paschi pehz likuma tiks strahpeli.

Buses pagasta-teeşä, 30. Janiw, 1881.
 Preeksh.: Kari Sauleskaln.
 Teeş.-skr.: J. Baumgart.

Johdes pagasta-waldischana, Dauftas aprakti, usajizina zaur fcho wifus pee Johdes pagasta peederigohs, 1860. g. dshmitahohs

wihreeschus,

kureem shogag jalohje, wiawehslakais lihdi 12. Merzäm f. g. dehl fasnafshanas listes fastahdshanas preeksh 1881. g. pee winas ne-shtruhstoschi usshohtes.

To lai eewehro!
 Johde, 7. Februari 1881.
 (N. 37.) Pag.-wez.: M. Stahl.
 (S. W.) Pag.-wald. skr.: G. Johrup.

Ohfola, ohsha, alkshana- un behrsa dehsus un plantas, ka ari nebdres pehrt G. Jakobshus, Jelgawä, fatotulu-eelä, jataja johde N. 16.

Kad pec kundales pagasta peederige, bef...

Zohde, 7. Februari 1881. (N 13.)

Uf Wisaugstati apstiprinato Kurjemes...

- 1) fihmes uf augtu-augteem: a) Nr. 29840...

2) 5-proz. augtu-fihmes: a) Nr. 7280...

- b) Nr. 1483, leela 1000 rubl. fubr. ifraškita 17. Junija 1872. g. uf Zehaba Grünberga...

zaur fcho ufaizinati, tahs fihmes wehlatais...

Zelgawa, 6. Februari 1881. (N 372.)

No Dschuhstes pagasta-walbes, Dohheles...

fkohlas-namu

gribetu buhweht, ufsankti, 7. Merza uf...

Ufshlags un plahnis ir latru deenu...

Dschuhst, 7. Februari 1881. (N 30.)

Sludinashana.

No Veel-Sohdus pagasta-teesas teel wif...

Tapat ari teel wif ufaizinati, las mire...

Sohdus pag.-namä, 18. Febr. 1880. (N 134.)

Uf Wisaugstati apstiprinato Kurjemes...

Uf Wisaugstati apstiprinato Kurjemes...

- 1) G. A. Zeitelsohn u/ jawu gruntsgabalu...

tadeht tad Kurjemes krediteedribas...

Kad preehch wairaf gadeem Nihga no...

Zelgawa, 6. Februari 1881. (N 371.)

Kad preehch wairaf gadeem Nihga no...

To buhs mehra litt! Pipstamuschas pagasta-teesä, 10. Febr...

Krohna Olschnumuschas pagasta-teesä...

Behterim Poflewinskam

parahdu un zitu wainu deht - mahju...

Krohna Olschnumuschas pagasta-teesä, 20. Janwar 1881. (N 60.)

No Afupes pagasta-teesas teel wif...

Ufshlags un plahnis ir latru deenu...

Ufshlags un plahnis ir latru deenu...

Ufshlags un plahnis ir latru deenu...

Ufshlags un plahnis ir latru deenu...

Ufshlags un plahnis ir latru deenu...

Ufshlags un plahnis ir latru deenu...

Ufshlags un plahnis ir latru deenu...

Ufshlags un plahnis ir latru deenu...

Ufshlags un plahnis ir latru deenu...

Bez-Jaun-Saules pagasta-teesä ufaizina...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Bez-Jaun-Saules teefas-namä, 14. Febr...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Zaur fcho teel wif fchi pagasta gahwas...

Buhwmeisteri,

furi gribetu jaunus fshoblas-mahjas...

furi gribetu jaunus fshoblas-mahjas...

furi gribetu jaunus fshoblas-mahjas...

furi gribetu jaunus fshoblas-mahjas...

furi gribetu jaunus fshoblas-mahjas...

furi gribetu jaunus fshoblas-mahjas...

furi gribetu jaunus fshoblas-mahjas...

furi gribetu jaunus fshoblas-mahjas...

furi gribetu jaunus fshoblas-mahjas...

Ustrupe

tits notweta 23. Merza 1881. g. Girm...

tits notweta 23. Merza 1881. g. Girm...

Beelikums pee Latweefchu Awifchu Nr. 9. — 1881.

Stahditajs: Kà war labibu 2c. War mistru 2c. Mehstlo-
schana ar fakkeem. Kartuseht sadihgachana. Kà ai-
tahm 2c. Sihpoli laba bariba preefch wistahm.

Kà war labibu dauds-maf issfargah, lai nesakriht weldrè?

Zit lohti semkoppis preezajahs, kad Junija mehnesi apluhko fawus witaodamohs labibas laukus. Bet schis preeks daudsreis pahweh-fchahs leelàs schehlabàs, kad reds, ka labiba, wina preeks un zeriba — daudsreis jau preefch isplaukschanas waj noseedeschanas — sakriht weldrè. No tahdas sakrituschas labibas war gaidiht lohti maf, jeb ari nekahdus grandus un flittus, fapuwuschus falmus. Schè gan dascham kreetnam semkoppim wajadschahs dohmaht: Ko nu lihds manas puhles un semes stiprà mehstlo-schana? Ja laukus nemehstloju, tad nekàs labs ne-aug, un ari newar augt; ja tohs mehstloju, tad labiba sakriht u. t. j. pr. Ko nu ihsti buhs dariht, lai tà nenotiktu? — Mehginasim us augschà issfajito jautaschamu doht kahdu at-bildi, kas buhtu eewehrojama.

Ka labibas sakrischamu war katru reis pawifam nowehrst, to gan neweens newar faziht; schè til gribam runaht no lihdsfekkeem, kas labibas sakrischamu zil-nezil aiskawè. Bet ja trahpahs seemas-labibas seedu laikà, jeb tahdas deenas preefch seedeschanas — pastahwigs, stipris leetus laiks, tad gan nelihdschahs nekahdi labibas sakrischamu aiskawedami lihdsfekti, bet labiba sakritihš weenà blahki un no zereteem labeem augteem ne-ismahks wifai dauds.

Labibas sakrischamu war weizinaht us dauds un daschadu wihfi. Birnkahrt labiba sakriht,

kad semes augliga wirskahrta ir pa dauds ir-dena, kas nahk no tam, ka semi pa dauds smalki issrahda. Labiba sakriht ari tapehz, ka semi mehstlojam ar pa dauds stipreem, flahpekli faturofcheem stakta mehstleem, pee kureem ihpaschi peeder awju mehstli, kas lohti weizina labibas steebru jeb falmu augschanu. Uri preefch-augli ir pee labibas sakrischanas no leela swara; tà-pat ari, waj labiba ir beesà waj reta, waj steebri ir stipri apauguschì ar lapahm waj bes tahm, un pah wifahm leetahm no jo leela swara ir tas, waj stahdineem ir spehzigas waj wahjas faknes.

Labiba nesakriht til ahtri, kad tai ir stipras faknes, kas sneedsahs dsilaki semes apakfch-gruntè. Muhfu seemas-labibas faknes, ja seme preefch tam ir ihsti deriga, sneedsahs 5 lihds 6 pehdas semè eekschà, un tas noteek wehl ih-paschi tad, kad semes wirskahrta ir deewsgan spehziga. Tapehz ir semes dsila apstrahdashana derigs lihdsfeklis, kas aiskawè labibas sakrischamu. Mugu faknes ir dsili apstrahdatà semè dauds stiprakas un uhdens war tapehz, ka seme ir mihksta, ahtraki eesuhktees eekschà un seme nepaleek pa dauds schkidra. Ja seme ir faufa, tad der daudsreis kalki, ka lihdsfeklis pret labibas sakrischamu. Katki wairo ne ween grandus, bet spehzina ari labibas steebruš un nekauj teem til dauds apaugt ar lapahm.

Ne ween lohti labu, melnu semi wajaga apstrahdaht labi dsiti, bet ari tahdu, kas stipri mehstlota, jo tas issfargà labibu no sakrischanas.

Ar flunsts mehstleem mehstlojohht, wajaga ar guano un ziteem, flahpekli faturofcheem mehst-

leem apeetees prahtigi; turpreti ar fosfor-ſkabi faturoſcheem, kà kaulu milteem un ſuperfosfatu, war mehſloht itin drohſchi.

Labibas fakriſchanu war ari daudsreis zaur tam iſſargabt, kad fehj labu un lectu fehllu. Sehllu wajaga preeſch fehſchanas ruhpiigi noſchirt, un atſjacht nohſt wiſus maſohs un widuwejohs graudus. Labai fehllai ir jau tas labums, ka naw wiſai beeft jaſehj, jo no labas fehklas labiba tuhlt no eefahkuma labaki aug, fanemahs un neſakritihs tik drihs weldre.

Za fehja tomehr aug pa dauds ſtipri, tad to wajag waj nu pawafar waj ruden ar aitahm noganiht. Nudeni tahda noganiſchana neka neſkahde, bet pawafari ta ir deewſgan bailiga leeta. Za pehz noganiſchanas trahpahs ne-iſdewigs laiks, tad daudsreis war zaur noganiſchanu zeltees dauds leelaka ſkahde, nekà zaur labibas fakriſchanu.

Wehl gribam peemineht weenu lihdsekli, kas ne ween iſſargà labibu no fakriſchanas, bet ari wairo graudus. Reis tapa puhru lauks, no 60 puhra-weetahm leels, ar weeglu rulli pa puſei norullechts, tapehz kà puhri auga pa dauds ſpehzigi un draudeja fakriſt. Puhri bij, kad tohs rulleja, jau 12 zellas gari; pehzat gan wiſi ſazehlahs, bet bij azihm redsoht augſchana aiskaweti. Nulletee un nerulletee puhri tapa ihpaſchi noptauti un iſkulti, un nu iſrahdijahs, ka no rulleteem puhreem iſkubla 4 puhri wairaf no puhra-weetas, nekà no nerulleteem. Bee weenas ohtras iſmehginaſchanas zita weeta iſkubla no rulleteem puhreem atkal maſak, nekà no nerulleteem, bet ſchè bij notikuſi pahſkatiſchanahs, jo bij rullejuſchi par wehlu, prohti, kad puhri jau ſahka plaukt.

Kà wiſur, tà ari ſchè, ir kahdu pretlihdsekli leetajoht labi jaſtu, ka mdehl fehja draude fakriſt weldre, un tas ir it ihpaſchi katra ſemlohpja ihſtais uſdewums, ſcho fakriſchanas wainu jeb cemeſli iſdabuht. Kad to buhſim atraduſchi jeb iſdabujuſchi, tad ari atradiſim to lihdsekli, kas fehju — kad ne wairaf, tomehr pa datai — iſſargahs, lai neſakriht weldre.

Bar miſtru (jauktu-labibu).

Za apluhkojam kahdu ne-aplohytu ſemes-gabalu, waj plawu, waj ari zeka un grahmju malas jeb lauku eiſhas, tad redſam, ka uſ weena paſcha maſa ſemes-gabalina aug dauds un daſchadas ſahles ſortes. Za kahdam patiktu kahdu ſahles plaziti ihſti ſmalli iſmelleht, tad tas redſetu un atraſtu, zif dauds un daſchadas ſahles ſortes iſaudſè laiyna dabas mahte weena paſchà weeta, un ka tahs tomehr wiſas iſdohdahs. Uſ weenas paſchas kwadrat- (□) pehdas war labà, ſahlainà plawà atraſt kahdus 400 ſahles ſtahdinu, un ſcho ſtarpà daudsreis wairaf nekà 30 daſchadas ſahles ſortes. Un wiſi ſchee ſtahdini tur ir ſahkuſchi augt un aug, beſ ka kahds tohs buhtu fehjis. Waj ſchahda ſahles lohp-augſchana no dabas puſes nebuhs deewſgan ſkaidra ſihme, ka ſahle un wiſi augi dauds labaki aug un iſdohdahs lohpà, nekà kad audſè weenu paſchu ſtahdu ſorti?!

Ari ſemlohpji buhs to peedſihwojuſchi, ka daſchadas fehklas lohpà ſehtas — aug katra reiſ dauds labaki, nekà katra ihpaſchi, preeſch ſewis ween. Tas nahſ pa leelakai datai no tam, ka tà ſeha labiba atrohd ſemè wairaf uſturas weelas, nekà weena pati labiba, ſeha weenà weeta. Katrai labibai wajaga ſawas un ſawadas baribas. Bee jauktas labibas neſtahw nekad weens tahs paſchas labibas ſtahdinſch tik tuwu pee ohtra, bet to ſtarpà ir atkal zita labibas ſorte, furai wajaga zitada uſtura. Tà tad labibas ſtahdini ne-atnem weens ohtram wajjadſigo uſturu un ne-aplaupahs ſawà ſtarpà. Daſchas labibas ſaknes ſneedsahs dſitaki ſemè eekſchà un nem wajjadſigo baribu iſ ſemes dſitakahs= jeb apaſch-grunteſ, turpreti daſcha atkal pahreek no wirſejahs kahrtas. No tam warbuht ari nahkàhs, ka miſtris aug dauds labaki, nekà weenas paſchas labibas ſorte. Za nu wehl ewehro to, ka daſchadi ſkahdigi kuſtoni un ne-iſdewigs gaisſ miſtram tik dauds neſkahde (kad ari tas weenas waj ohtras labibas ſtahdineem buhtu ſkahdigſ, tad tomehr ziti war atkal to teefu labaki augt), tad ir gandrihs jabrihnahs,

kapeh3 pee mums til mas jauktas labibas fehj. Lai gan mistru muhsu tirgotaji ihsti lahga negrib viest un maksā warbuht pa dauds masas zenas, tad tomehr deretu, gan mas til dauds mistra feht, zil waijaga paschu fainneezibai. Lai til ween ismehgina, tad drihs atradihs to labumu, ko eenešs mistris. Scho rindiau farakstitajs fehj jau wairaf gadus weenu wešelu lauku ar mistru, — jauktu is pelekajeem sirneem, lehzahm, meescheem un ausahm, un naw nekad wehl masaf istuhlis, ka 15 graudu jeb 15 puhru no puhra fehjuma. Kur tad nu wehl laba lohpu bariba, ta ka labaku gan newarehs wehletees! — Ar preeksch tam derigu feetu war siraus pehzaf atschkirt no zitas labibas, un lehzas, meeschi un ausas kohpa samalti ir ta labaka lohpu bariba, ko ehd tiklab sirgi, ka gohwis, un ari barokki. Lohpi eerohn ar tahdu baribu lohsti ahtri.

Ho mistra isaug katru reis $\frac{1}{5}$ un pat $\frac{1}{3}$ wairaf graudu un salmu, nekā no weenas paschas flaidras labibas, til waijaga pareisi fajaukt un feht tahda semē, kas mistram ir deriga. Tahda semē, kas ir preeksch rudsseem par smagu un preeksch puhreem par wahju, aug katru reis abi kohpa deewsgan labi. Tapat tas ir ar wisu zitu labibu, un it ihpaschi ar sirneem. Sirni ne-aug weegla smilts semē gandrihs nemas, bet fajaukti ar meescheem waj wafaras rudsseem (adeeneem) nefs tomehr labus auglus. Lehzas, kuru graudi un salmi fatur dauds spehka, waijadsetu ari dauds wairaf feht, nekā tas tohp darihts tagad; 1 mahrzina lehzu fatur gandrihs tikpat spehka, ka 2 mahrzinas ausu, un kahdas garnizas, peejauktas pee 1 puhra ausu, nefs labus auglus.

Weidoht wehl japeemin, kahdu labibu war wislabaki kohpa jaukt. Jaukt waijaga ihpaschi ta: $\frac{2}{3}$ rudsu un $\frac{1}{3}$ puhru; $\frac{2}{3}$ ausu un $\frac{1}{3}$ diwkanfchu meeschu; $\frac{3}{4}$ ausu un $\frac{1}{4}$ lehzu; $\frac{5}{6}$ ausu un $\frac{1}{6}$ balto sirau; $\frac{5}{6}$ wafaras rudsu un $\frac{1}{6}$ balto sirau; $\frac{2}{4}$ ausu, $\frac{1}{4}$ meeschu un $\frac{1}{4}$ lehzu; $\frac{3}{6}$ peleko sirau, $\frac{1}{6}$ lehzu, $\frac{1}{6}$ diwkanfchu meeschu un $\frac{1}{6}$ ausu.

Sajaukti rud si ar puhreem atradihs deewsgan pirzeju, un siraus war atkal no wafarejas

deewsgan labi atschkirt, kurpreti zita jaukta labiba ir atkal lohsti laba lohpu bariba. Bet jo laba lohpu bariba ir jauktas labibas salmi, un it ihpaschi tur tas ir no lohsti leela swara, kur ir mas seena. Jauktu labibu newar ohtra gadā tahdu pat feht, ka rudeni istulta, tapeh3 ka katru reis ir weena labiba wairaf un labaki augusi, nekā ohtra. Tapeh3 ir arween tas labakais, kad katru gadu fajauz no jauna, un ta jauz, ka seme, kurā jasehj, war isdoht jo labus auglus. Pee fajaukšanas ja-eewehro, waj seme, kurā grib feht, ir smaga waj weegla, faufa jeb mitra, speh3iga jeb wahja.

Mehsfloshana ar kalkeem.

Mehsfloshana ar kalkeem ir israhdijses par jo labu lihposcha un zeta mahla semē, plehsma, purwa semē, ka ari faskahbuscha un dselfes semē. Kalkus til war leetaht us tahdu semi, kas ir speh3iga, jo kalki netaisa semi trefnaku, bet sagatavo til semē buhdamahs angu weelas augeem jo pee-eijamas. Kalki, ja tohs pareisi leeta, ir leels palihgs semkohpiba. Slapjas weetas un slapjos gaddes kalki nedara leelu labumu.

Kalkeem waijaga buht, kad usfeh3, smalkeem ka pulwerim; to war panahst, kad neleschetus kalkus apflazina ar weenu treschdatu til dauds uhdena, zil kalki ir smagi. — Par dauds waj par mas dedsmati kalki naw til labi preeksch mehsfloshanas, tapeh3 ka tee ir par zeeteem un naw ihsti smalki.

Ja grib kalkus kahdu laiku tureht, pirms tohs preeksch mehsfloshanas isfeh3, ir jo labi, kad tohs neleschetus aproht us lauka. Kalkus aprohfoht newaijaga fabeht leelas kaudses, bet masas tshupinas un tad labi apbeht ar semi. Waijaga ari luhfoht us tam, ka seme wirs kalkeem nefasprahgt, un ja kur kahdu sprahgumu pamana, tas ir tuhdat ar semi ja-aishber. Weh3 kahdahm deenahm waj nedelahm ir kalki jau sakrituschy un smalki. Pee iskaischanas ir seme janonem un atlikuschee gabali wehl ja-aplaista ar uhdeni, lai ari tee paleef smalki. — Reelaka leeta ir ta, ka kalkus weenadi iskaisa.

Wislabaki ir, kad kakkus rudenī usfehj us rugajeem un tad palefni apae; powafar tohs ari war feht preeksch sehjamā laika, bet tif us labi noschuwufchu semi. Ba dauds kaku noplizina semi; — wislabaki ir kakkohit if pa 6 gadeem. Mahla seme panejs wairaf kaku, nekā weegla smiltis seme; — jo wairaf tahda seme, kurai laba kahrta melnas jemes un kurai mas kaku. Kur tohp arween kakkohits, war if pa 6 lihds 8 gadeem feht us puhra-weetu 500 lihds 700 mahrzimu kaku. Ja us lauka aug leelā mehrā daschada nesable, kā zelines jeb zelmales, lauka aschenes jeb aschi (kohsa) un it ihpafchi stahbenes, tad ta ir flaidra sime, ka jemei truhst kaku.

Ar kalleem mehfslojamā seme nedrihst buht wahja un noplizinata, bet tani wajaga buht wehl wezam spehka. Wislabaki war kakkus usfehht tuhlt pehz mehfsloshanas, bet ne ar mehfleem reisā. Kalki ir derigi katram stahdam, — rudenī us ahbolina papuwi, preeksch rudsseem, un ari wafarejai, us ko sehj ahbolinu. It ihpafchi der kalki ahbolinam un pahkschu augeem, un us plawahm, ja tahs naw pa daudis flapjas.

Kartufelu fadihgshana.

Kartufelus tureht par daudis siltōs pagrabōs, tā ka tee fadihgst, ir leela pahrskatischanahs, kas katru reis atnes stahdi. Ir ismehginahts stahdiht kartufelus, kas nemas nebij dihgufchi un ari tahdus, kas jau diwi lihds trihs reis fadihgufchi, un pee tam ir israhdijses, ka fadihgufchee kartufeli nesa daudis masaf auglu, nekā nesafadihgufchee. Weenreis dihgufchi kartufeli nefs par 10 procentehm masaf auglu, un wairaf reisas dihgufchi pat par 30 procentehm. — Pee ismekleschanas ir atrahs, ka katrai kartufelu dihgufchi bedritei ir 3 dihgfi, no kureem stiprakais ir widus dihgflis. Ja schis dihgflis tohp nolaufts un nedabu augt, usdihgst abi wahjatee dihgfi, bet teem naw wairs tif daudis spehka, ka waretu tā augt, kā pirmas, widus dihgflis.

Tahdeem sehfleneeseem naw tif daudis jaunū kartufelu, un wihthes ir teewinas un daudis nespehzigakas, nekā no stiprā widus dihgta. Kas nu grib, lai kartufeli labi aug un nefs labus auglus, — kas gan buhs katra semkohpja wehleschanahs, — tas lai gahdā par to, ka kartufelu fehla pagrabā nesafadihgst. Wislabaki war kartufelus isfargahht no fadihgshanas, kad tohs powafari usglahdā faufā, wehfā weetā, bet kur tif fals teem newar peekst, un tohs wairaf reisas maifa (apgrohsa). Wairakreisiga apgrohsishana kawē kartufelu fadihgshanu, un kartufeli bes tam wehl dabu labi fawihst. No fawihtuscheem, bet ne fadihgufcheem kartufeseem isaug arween wairaf, nekā no it frischeem, nesawihtuscheem. Bes tam wehl no fawihtuscheem kartufeseem isaug arween labi un wefeli kartufeli.

Kā aitahm utis isnihzinajamas.

Par wiseem lihds schim pret utihm pee aitahm isleatateem lihdsseem, kā masgafshana ar daschdaschadahm sahlehm, tabakas uhdeni u. d. z., par to wislabako ir israhdijses, kad aitas stipri ar effu eerihwē. Ne reti ween ir atgadijees, ka weenreisiga eerihwefshana utis un winas pereklus pilnigii isnihzinajusi. Alitas pirms janozehrj un tad wakarā ar effu ja-eeberse, un ohtā rihtā, kad effa isschuwufi, labi ja-issufā, pee kam nonahwetahs utis isbirst.

Sihpoli laba bariba preeksch wistahm.

Kahdā Augfu laikrakstā teek sihpoli par labu wistu baribu, kā ari par sahlehm pret daschadahm wistu slimibahm, it ihpafchi pret sarnu-, azu- un galwas kaitehm, daudsinati. Sihpolus wajagohht smalki sakapatus un ar milteem sajauktus wistahm, un it ihpafchi zahleem 2 lihds 3 reis nedelā doht, tif daudis, zil tee pafchi grib ehst. Ahrstedamais spehks esohht sihpolu effa.

J. F. W—g.